

Kreaturholdet i Danmark.

Danmarks Statistik. Statistisk Tabelværk 4 R., Litra C. Nr. 8
Kreaturholdet d. 15. Juli 1893. Udgivet af det statistiske Bureau.
Kbhvn. 1894.

Kreaturtællingen d. 15. Juli 1893 *) gav for de større Kreaturers Vedkommende som Hovedresultat, at der fandtes

	paa Øerne	i Jylland	tilsammen
	Stk.	Stk.	Stk.
af Heste og Føl.....	202,101	208,538	410,639
- Æsler	129	31	160
- Hornkvæg og Kalve ..	719,859	976,331	1,696,190
- Faar og Lam.....	312,106	934,446	1,246,552
- Geder	12,220	13,046	25,266
- Svin og Grise	456,319	372,812	829,131

Sammenholdes disse Tal med Tallene for 1888 (se: Nationaløkonomisk Tidsskrift XXVIII), vil det ses, at Hesteholdet er tiltaget noget i de forløbne fem Aar, Hornkvægholdet, Svineholdet og Gedeholdet ret betydeligt, og Faareholdet, der ellers har været i Tilbagegang, har i 1893 ogsaa et noget større Tal at opvise.

*) Den foregaaende Kreaturtælling, i 1888, findes omhandlet i Nationaløkonomisk Tidsskrift XXVIII.

Kreaturholdet i Danmark.

Danmarks Statistik. Statistisk Tabelværk 4 R., Litra C. Nr. 8
Kreaturholdet d. 15. Juli 1893. Udgivet af det statistiske Bureau.
Kbhvn. 1894.

Kreaturtællingen d. 15. Juli 1893 *) gav for de større Kreaturers Vedkommende som Hovedresultat, at der fandtes

	paa Øerne	i Jylland	tilsammen
	Stk.	Stk.	Stk.
af Heste og Føl.....	202,101	208,538	410,639
- Æsler	129	31	160
- Hornkvæg og Kalve ..	719,859	976,331	1,696,190
- Faar og Lam.....	312,106	934,446	1,246,552
- Geder	12,220	13,046	25,266
- Svin og Grise	456,319	372,812	829,131

Sammenholdes disse Tal med Tallene for 1888 (se: Nationaløkonomisk Tidsskrift XXVIII), vil det ses, at Hesteholdet er tiltaget noget i de forløbne fem Aar, Hornkvægholdet, Svineholdet og Gedeholdet ret betydeligt, og Faareholdet, der ellers har været i Tilbagegang, har i 1893 ogsaa et noget større Tal at opvise.

*) Den foregaaende Kreaturtælling, i 1888, findes omhandlet i Nationaløkonomisk Tidsskrift XXVIII.

Da det Referat, der findes i Tidsskriftets oven-citerede Bind, er nogenlunde udførligt, skulle vi denne Gang indskrænke os til at berøre et Par særlige Forhold.

Af Hornkvægs-Besætninger fandtes der i 1893 179,800, saa at altsaa Gennemsnits-Størrelsen af en Hornkvægs-Besætning i Danmark var mellem 9 og 10 Stk.

Der fandtes i 1893 af Hornkvæg-Besætninger

					pCt. af det saml. Antal Hornkvæg
168 Besætn. paa 200 Stk. og derover med tils.	43,864 Stk.	Kv. 3:	2.6		
594 - » 100-199 Stk. Kvæg » »	81,813 - » »		4.8		
1,447 - » 50- 99 » - »	95,990 - » »		5.0		
5,335 - » 30- 49 » - »	191,966 - » »		11.3		
29,865 - » 15- 29 » - »	601,508 - » »		35.5		
19,802 - » 10- 14 » - »	235,531 - » »		13.0		
25,494 - » 6- 9 » - »	185,117 - » »		10.9		
26,877 - » 4- 5 » - »	118,653 - » »		7.0		
21,908 - » 3 » - »	65,724 - » »		3.0		
27,714 - » 2 » - »	55,428 - » »		3.3		
20,596 - » 1 » - »	20,596 - » »		1.2		

Der fandtes altsaa af

					pCt. af det saml. Antal Hornkvæg
store Besætn. paa 50 Stk. og derov.	2,209 med tils.	221,667 Stk.	3:	13.0	
mellems. - - 15-49 - -	35,200 - -	793,474 - -		46.8	
mindre - - 4-14 - -	72,173 - -	539,301 - -		31.0	
smaa - - 1- 3 - -	70,217 - -	141,748 - -		8.4	

De „mindre“ Besætninger findes forholdsvis mere i Jylland end paa Øerne, — de „store“, „mellemstore“ og „smaa“ derimod forholdsvis mere paa Øerne end i Jylland. Forholdstallene var nemlig disse: Af det samlede Antal Hornkvæg fandtes

	paa Øerne	i Jylland
	pCt.	pCt.
af »store« Besætninger ...	14,3	12,0
- »mellemstore« - ...	48,7	45,3
- »mindre« - ...	27,1	35,3
- »smaa« - ...	9,6	7,4

En Sammenligning med tidligere Tællinger udviser følgende: Af det samlede Antal Hornkvæg i hele Landet kom

	i 1893	i 1888	i 1881
	pCt.	pCt.	pCt.
paa »store« Besætninger..	13,0	13,1	12,7
- »mellemstore« - ..	46,8	41,8	41,7
- »mindre« - ..	31,8	34,0	35,6
- »smaa« - ..	8,4	10,5	10,1

Derefter ere de „mellemstore“ Besætninger tiltagne endel, de andre forholdsvis aftagne.

Af Jordbrug paa over $\frac{1}{4}$ Td. Hartkorn fandtes i Danmark (i 1885) ca. 145,000 (nemlig: større Gaarde paa 12 Tdr. Hartkorn og derover ca. 2,000, Bøndergaarde paa fra 4—12 Tdr. Hartkorn c. 28,000, Bøndergaarde paa fra 1—4 Tdr. Hartkorn c. 45,000, og Huse med fra $\frac{1}{4}$ til 1 Td. Hartkorn c. 70,000), — og af Kvægbesætninger paa mere end 1 Stk. Kvæg fandtes der i 1893 henimod 160,000, (i 1888 og i 1881 147,000).

Af Huse, hvis Jordtilliggende var under $\frac{1}{4}$ Td. Hartkorn fandtes i Danmark i 1885 henimod 90,000, — og af saadanne Kvæg-Besætninger, som nærmest

maa antages at svare til disse Huse, nemlig paa 1 Stk. Hornkvæg, var der i 1893 c. 21,000. — Det overskydende Antal Huse med Jordtilliggende af under $\frac{1}{4}$ Tdr. Hartkorn samt de saakaldte jordløse Huse, af hvilke sidste der i 1885 fandtes henimod 40,000, maa altsaa antages ikke at have haft nogen Besætning af Hornkvæg.

Af det samlede Antal Hornkvæg var 1,011,000 Køer, saa at altsaa det egenlige Malkekuvæg repræsenterede c. 60 pCt. af Hornkvæget, d. v. s. i Landet under Et. Men paa Øerne er Malkekuvæget forholdsvis betydeligt stærkere repræsenteret end i Jylland, idet af Hornkvæget var

paa Øerne 65,7 pCt. Køer
i Jylland 55,1 - -

Af Ko-Besætninger taltes der i Danmark i 1893 178,070, hvorefter det altsaa maa antages, at der i 1893 fandtes 1730 Besætninger af Hornkvæg (deraf 710 paa Øerne, 1,020 i Jylland), hvortil der ingen Malkekøer hørte. Netop Halvdelen af det hele Antal Malkekøer hørte til Besætninger paa 10 Stk. og derover, den anden Halvdel altsaa til Besætninger paa under 10 Stk.

Ko-Besætningerne fordeltes i 1893 saaledes

				pCt. af det saml. Antal Køer
28 Ko-Besætn. paa 200 Stk. og derover med tils.				6,909 Køer 0: 0,7
339	—	100—199	Stk. - - -	45,250 - - 4,5
635	—	50—99	- - -	43,805 - - 4,3
1,080	—	30—49	- - -	39,880 - - 3,9
8,287	—	15—29	- - -	153,917 - - 15,2
18,589	—	10—14	- - -	215,452 - - 21,3
28,599	—	6—9	- - -	208,379 - - 20,6
25,991	—	4—5	- - -	113,882 - - 11,3
24,368	—	3	- - -	73,104 - - 7,2
40,366	—	2	- - -	80,732 - - 8,0
29,788	—	1	- - -	29,788 - - 3,0

Der fandtes altsaa af

			pCt. af det saml. Antal Køer
store Bes. paa 50 Køer og derov.	1,002 med tils.	95,964 Køer	35.9
mells. - - 15—49 Køer	9,367 - -	193,797 - -	19.1
mind. - - 4—14 -	73,179 - -	537,713 - -	53.2
smaa - - 1—3 -	94,522 - -	183,624 - -	18.2

I de to Hoveddele af Landet var Forholdstallene disse: Af det samlede Antal Køer fandtes

	paa Øerne	i Jylland
	pCt.	pCt.
store Besætninger.....	12.4	6.9
mellemstore -	22.6	16.2
mindre -	48.6	57.2
smaa -	16.4	19.7

Paa Øerne fandtes saaledes af det samlede Antal Køer 35 pCt. i Besætninger paa 15 og flere Køer, — i Jylland kun 23.1. Derimod fandtes af Køerne i Jylland 76.9 pCt. i mindre og smaa Besætninger, — paa Øerne kun 65 pCt.

Som foran nævnt fandtes der i 1893 af Svin 829,131 i Danmark, deraf 456,319 paa Øerne (især Sjælland), 372,812 i Jylland. Af Svine-Besætninger taltes der 168,623, deraf 82,542 paa Øerne, 86,081 i Jylland. Altsaa var den gennemsnitlige Størrelse af en Svine-Besætning paa Øerne 3 à 6 Stk., i Jylland kom lidt over 4.

Svinenes Antal tiltog fra 1888 til 1893 med over 58,000 Stk., eller 7,6 pCt; — men Svine-Besætningernes Antal aftog med 6,626, nemlig fra 175,249 i 1888 til 168,623 i 1893. Paa Øerne tiltog Besætningernes Antal dog lidt, nemlig med 183, — i Jylland aftog det derimod i de fem Aar med 6,809; samtidigt tiltog Svinenes Antal paa Øerne med 14,5 pCt., i Jylland kun med 0,1 pCt.

Svine-Besætningerne fordelte sig i 1893 i hele Landet paa følgende Maade:

					pCt af det saml. Antal Svin
38 Svine-Besætn. paa 200 Stk. og derov. med tils. 10,061 Svin o:	1,2				
229 — - 100—199 Stk.	- -	30,249	- -	3,7	
577 — - 50—99 -	- -	38,920	- -	4,7	
1,583 — - 30—49 -	- -	57,791	- -	7,0	
8,887 — - 15—29 -	- -	173,206	- -	20,9	
10,132 — - 10—14 -	- -	119,280	- -	14,4	
15,983 — - 6—9 -	- -	115,390	- -	13,9	
22,374 — - 4—5 -	- -	96,478	- -	11,8	
16,676 — - 3 -	- -	50,028	- -	6,0	
45,584 — - 2 -	- -	91,168	- -	11,6	
46,560 — - 1 -	- -	46,560	- -	5,8	

Der fandtes altsaa

					pCt. af det saml. Antal Svin
af store Bes. paa 50 Stk. og derover 844 med tils. 79,230 Svin o:	9,8				
- mells. - - 10—49 Stk.	20,602	- -	350,277	- -	42,3
- mindre- - 4—9 -	38,357	- -	211,868	- -	25,5
- smaa - - 1—3 -	108,820	- -	187,756	- -	22,8

I de to Hoveddele af Landet var Forholdstallene disse: Af det samlede Antal Svin fandtes i

	paa Øerne	i Jylland
	pCt.	pCt.
»store« Besætninger.....	11,7	7,0
»mellemstore« -	48,4	34,7
»mindre« -	20,8	31,4
»smaa« -	19,1	26,9

Paa Øerne fandtes altsaa i store og mellemstore Besætninger 60 pCt., i Jylland kun 41,7 pCt. I de mindre og smaa Besætninger havde Jylland 58,3 pCt. af Svinene, — Øerne kun 40 pCt.

Fra 1888 til 1893 forandrede Forholdstallene sig saaledes: Af det samlede Antal Svin kom paa Øerne

	i 1888	i 1893
	pCt.	pCt.
i »store« Besætninger	15,1	11,7
- »mellemstore« -	39,0	48,4
- »mindre« -	23,0	20,8
- »smaa« -	22,9	19,9

Og i Jylland

	i 1888	i 1893
	pCt.	pCt.
i »store« Besætninger	9,2	7,0
- »mellemstore« -	29,2	34,7
- »mindre« -	31,4	31,4
- »smaa« -	30,2	26,9

Af voxne Handyr 3: af Hingste paa 3 Aar og derover, af Tyre og Vædere paa 1 Aar og derover, af Orner paa 4 Maaneder og derover samt af Gedebukke fandtes der d. 15. Juli 1893:

	Hingste	Tyre	Vædere	Gedeb.	Orner
paa Øerne....	1,729	25,220	12,862	1,256	3,654
i Jylland	1,717	16,785	36,351	1,433	2,017
Tilsammen....	3,446	42,005	49,213	2,689	5,671

Af det samlede Antal af vedkommende Husdyr udgjorde

	paa Øerne	i Jylland	i hele Landet
	pCt.	pCt.	pCt.
Hingste	0,86	0,82	0,84
Tyre	3,50	1,72	2,148
Vædere	4,12	3,89	3,95
Gedebukke.....	10,28	11,66	10,66
Orner	0,80	0,68	0,68

Øerne have saaledes gennemgaaende forholdsvis flere Handyr end Jylland; især for Tyrenes Vedkommende er Forskellen iøjnefaldende: forholdsvis dobbelt saa mange Tyre findes der paa Øerne som i Jylland. Derimod udgjorde Stude paa 1 Aar og derover paa Øerne kun 0,72 pCt., men i Jylland næsten 11 pCt. (10,96) af den samlede Hornkvægbestand i hver af de to Dele af Landet, ligesom Beder og Faar til Fed-

ning, i Aar og derover. paa Øerne kun omfattede 3,91 pCt., i Jylland derimod 8,35 pCt. af det hele Antal Faar i hver af de to Landsdele. Vallaker, 3 Aar og derover, optog paa Øerne næsten 38 pCt., i Jylland kun 25 pCt. af samtlige Heste i hver af de to Landsdele. — Ved Handyrenes Forholdstal maa det naturligvis erindres, at i det samlede Antal af de forskellige Husdyr, hvormed Procentberegningerne ere foretagne, er indbefattet henholdsvis Føl og Plage, Kalve og Ungkvæg, Lam og Grise, og at navnlig det forholdsvis store Antal Grise har en betydelig Indflydelse paa det lave Procenttal for Ornerne.

Bedæknings-Hingstene udgjorde i 1893 paa Øerne 68 pCt., i Jylland 75 pCt. af samtlige Hingste paa 3 Aar og derover. Af Bedæknings-Hingstene var

af jydsk Race	1665
- frederiksborgsk Afstamning og Præg ..	380
- Fuldblød	18
- Halvblød	35
- andre Racer	369

Tils. . . 2,467 Bedækn.-Hingste.

Af Jyllands 1,288 Bedæknings-Hingste hørte 1,231 til jydsk Race.

Bedæknings-Tyrene udgjorde i 1893 paa Øerne 65 pCt., i Jylland 63 pCt. af samtlige Tyre paa 1 Aar og derover i paagældende Landsdel. Paa Øerne fandtes der gennemsnitligt for hver Bedækningstyr 29, i Jylland 51 Køer. Af Bedæknings-Tyrene hørte til

rød dansk Malke-Race	14,281
fydsk Race	7,339
Kørthorns-Racen.....	1,228
hollandsk Race.....	216
Ayrshire-Racen.....	80
forskellige andre Racer....	505
blandede Racer.....	3,122

Ialt 26,771 Bedæknings-Tyre.

Af Øernes ca. 16,000 Bedæknings-Tyre var henved 13,000 af rød dansk Malke-Race, af Jyllands c. 10,000 Bedæknings-Tyre var over 7,100 af fydsk Race.

Bedæknings-Væderne udgjorde paa Øerne 82 og i Jylland ligeledes 82 pCt. af det hele Antal Vædere paa 1 Aar og derover. For hver Bedækningsvæder fandtes der gennemsnitligt paa Øerne 13 og i Jylland 14 Faar paa 1 Aar og derover, der bare eller havde Lam.

Af Bedæknings-Væderne hørte

til Landracen	24,540
- Dishley og andre languldede Racer	7,858
- Southdown og andre kortuldede Racer....	4,608
- Merinos og andre spanske fintuldede Racer	620
- forskellige og uangivne Racer.....	2,643

Tils. 40,269 Bed.-Vædere.

Bedæknings-Ornerne udgjorde paa Øerne 76, i Jylland 73 pCt. af det hele Antal Orner paa 4 Maaneder og derover i de respektive Landsdele. For hver Bedæknings-Orne var der gennemsnitligt paa Øerne 18 og i Jylland 31 Søer paa 4 Maaneder og derover.

Paa Færøerne taltes i Juli 1893 631 Heste, 3,896 Stk. Hornkvæg, 99,657 Faar, 56 Geder og 1 Svin.